

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.
17/4890 - HBK

Vår ref.
17/1770-10 603.1/KAHE

Dato:
Oslo, 11.10.2017

Høring - Endringer i utlendingsforskriften (utvidelse av asylsøkeres adgang til arbeid og praksisopplæring)

Det vises til departementets høringsbrev av 22.08.17.

LO har vært pådriver for å få til en raskere inkludering i arbeidslivet, både av asylsøkere og andre utsatte grupper. LO og NHO sendte bla felles brev til statsministeren med forslag til et hurtigsspor for integrering av flyktninger i 2015. Asylsøkere bør i større grad få mulighet til å prøve seg ut i det norske arbeidslivet i kombinasjon med kompetansehevende tiltak, noe som vil bidra til økt integrering og bedre språkkunnskaper.

LO mener imidlertid at de foreslåtte forskriftsendringene som gir utvidet adgang til vederlagsfri praksis og arbeid strider mot samarbeidserklæringen og får utilsiktede, negative virkninger for arbeidslivet og at man derfor heller må vurdere andre tiltak. Regjeringens forslag til forskriftsendring retter seg mot en liten gruppe asylsøkere som har fått plass i såkalte integreringsmottak. Det er etter LOs oppfatning behov for tiltak for integrering i arbeidslivet rettet mot en større målgruppe av asylsøkere og som følger prinsippene i samarbeidserklæringen.

I samarbeidserklæringen om raskere integrering av innvandrere med fluktbakgrunn i arbeidslivet datert 31. mai 2016, forpliktet Regjeringen og partene i arbeidslivet seg til å gå inn for forsterkede arbeidsmarkedspolitiske virkemidler ved å ta i bruk lønnstilskudd og ulike tilretteleggings-, oppfølgningsordninger og kompetansehevende tiltak. Det fremgår at *"Lønnstilskudd, oppfølgningsordninger og støtte til tilrettelegging er tiltak som allerede eksisterer. Samarbeidspartene legger til grunn at det ikke skal etableres*

en egen ordning for flyktninger."

De foreslåtte forskriftsendringene strider mot samarbeidserklæringen i det Regjeringen vil etablere en egen ordning for flyktninger på integreringsmottak der de ikke får betalt for praksis og arbeid i henhold til de etablerte ordningene. Det er et brudd på felles enighet om at vi skal satse på et kompetanse- og ikke lavlønsspør.

Forslaget vil etter LOs oppfatning bidra til å etablere et arbeidsmarked på siden av det aksepterte. Regjeringen må respektere samarbeidsavtalene med partene i arbeidslivet og forhindre at flyktningene blir sluset inn i arbeidslivet på lav lønn (sosial dumping). Dette er også viktig for å forhindre at lønnsvilkårene forringes ellers i arbeidslivet.

Når det gjelder alternativet om arbeidspraksis i offentlig eller privat virksomhet, er LO for det første opptatt av at ordninger med praksisplass ikke skal misbrukes og fortrenge lønnet arbeidskraft. Vi ser allerede i dag en uheldig utvikling i arbeidsmarkedet der flere med praksisplass utnyttes eller misbrukes til svart arbeid. For å hindre det trengs bla tett oppfølging i arbeidsmarkedspolitikken.

For det andre er det uakseptabelt å etablere en ny ordning for flyktninger i asylmottak der arbeidspraksis er vederlagsfri. Stønadene til disse flyktningene er allerede svært lave, eksempelvis mottar enslige flyktninger stønad med inntil kr. 2.404 pr. mnd. Til sammenligning innebærer eksisterende ordning for flyktninger med oppholdstillatelse i det kommunale introduksjonsprogrammet at de mottar en introduksjonsstønad tilsvarende 2 G årlig. Dersom flyktninger i asylmottak som ennå ikke har fått oppholdstillatelse skal gå inn i arbeidspraksis, må disse likestilles med andre flyktninger i slik praksis.

I forslagets andre alternativ gis asylsøkerne adgang til å utføre arbeidsoppgaver i asylmottaket selv om arbeidet *ellers utføres av lønnede arbeidstakere*. En ordlydsfortolkning kunne tyde på at asylsøkernes arbeid i mottaket kan utføres til fortrenghet for lønnet arbeidskraft. I høringsnotatet fremgår det imidlertid at "*Departementet understreker at søkerne og deres arbeid ikke skal erstatte, men komme i tillegg til, øvrige ansatte.*" En forskriftsbestemmelse som åpner for vederlagsfritt arbeid til fortrenghet for lønnede ansatte, vil være i strid med formålet bak utlendingslovens § 55 om å motvirke svart arbeid, utnyttelse av utlendinger og fortrenghet av lokal arbeidskraft (sosial dumping) og samarbeidsavtalene i arbeidslivet. Bestemmelsen er i høyeste grad uklar på dette punktet.

Det påpekes videre at adgangen til slikt arbeid vil kunne berede grunnen for lavere bemanning og større profitt til mottaksoperatørene. Forskriften legger ikke relevante begrensninger på bruk av vederlagsfri arbeidskraft som eventuelt kunne motvirke disse negative konsekvensene. Det er verken krav om at

asylsøkerne skal arbeide i tillegg til øvrige ansatte, at de skal ha oppfølging med tanke på språkopplæring eller kompetanseheving, og så vidt kjent er det heller ikke krav til lønnet grunnbemanning i asylmottak.

Forslaget om utvidet adgang til vederlagsfritt arbeid for asylsøkere i integreringsmottak er således ikke et integreringsfremmende tiltak, men bidrar til å undergrave samarbeidsavtalene i arbeidslivet, de utgjør en fare for utnyttelse av asylsøkerne, kan føre til høyere profitt for mottaksoperatørene, fortrensel av lønnet arbeidskraft og sosial dumping. LO går derfor mot dette forslaget.

LO er for øvrig positiv til utvidet bruk av midlertidig arbeidstillatelse for asylsøkere. Den foreslåtte endringen om lemping på dokumentasjonskravet for midlertidig arbeidstillatelse kan være integreringsfremmende. Det er her av avgjørende betydning at misbruk av ordningen unngås, slik at ikke asylsøkere uten reelt beskyttelsesbehov kan søke praksis og arbeid. Hensynet til å forhindre misbruk synes i loven ivaretatt gjennom vilkåret i utl § 94 b) om at det ikke er tvil om søkerens identitet. Vi legger derfor til grunn at identiteten dermed vil være dokumentert på annen måte. I tillegg er LO positiv til det foreslåtte unntaket fra vilkåret om gjennomført asylintervju som også vil bidra til at asylsøkere kommer raskere i jobb.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Roger H. Heimli
(sign.)

Katrine Hellum-Lilleengen
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.